

آرتروسکوپی

یکی از روش های مهم تشخیصی و درمانی است که امروزه مفاصل بزرگ و متوسط بدن از آن استفاده میشود

آرتروسکوپی یک درمان جراحی و روشی برای دیدن داخل مفصل است. در واقع آرتروسکوپ یک مفصل بین است. پزشک معالج با دیدن داخل مفصل میتواند بسیاری از بیماریهای آن را تشخیص داده و می تواند اقدام به درمان جراحی بعضی از آنها از طریق آرتروسکوپ کند.

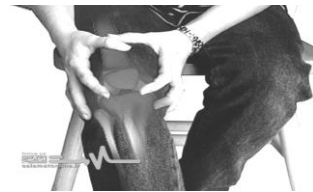
توضیح تکنیک آرتروسکوپی

مهمترین قسمت یک آرتروسکوپ یک لوله فلزی توخالی به اندازه تقریبی یک نی است (منظور نی هایی است که برای نوشیدن مایعات از آنها استفاده میشود. در یک انتهای این لوله فلزی یک دوربین فیلمبرداری بسیار دقیق قرار گرفته است و در درون لوله تعداد زیادی عدسی وجود دارد. پزشک متخصص ارتوپد از طریق یک شکاف چند میلیمتری این لوله را از جلوی زانو وارد فضای مفصلی زانو کرده و سپس تصاویر تهیه شده توسط دوربین به یک مانیتور با وضوح بالا منتقل میشود تا پزشک معالج بتواند تصاویر داخل زانو را روی مانیتور ببیند.

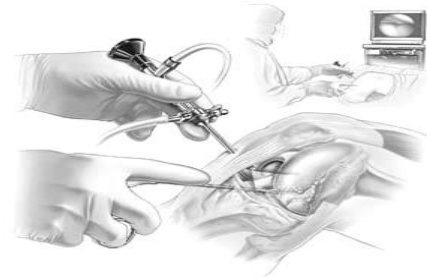
یک منبع نور پر قدرت از طریق همان لوله، نورکافی را برای دیدن داخل مفصل در اختیار میگذارد. از طریق یک شکاف دیگر در بالای زانو لوله باریک دیگری وارد زانو میشود تا از طریق آن مقداری مایعات به داخل زانو فرستاده شود. هدف از این کار یکی اینست که مایع کدر داخل زانو خارج شده و یک مایع شفاف و زلال جای آنرا بگیرد تا داخل زانو بهتر

دیده شود و دلیل دیگر، افزایش حجم داخل مفصل است ته به این طریق اجزای مفصل بیشتر از هم فاصله گرفته و بهتر دیده شوند و فضا برای حرکت آرتروسکوپ در مفصل نیز مهیا شود.

پزشک معالج میتواند بسیاری از قسمت های داخل زانو را از طریق آرتروسکوپ ببیند و بیماری ها و ضایعات آنرا تشخیص دهد. پس یکی از کاربردهای این وسیله تشخیص بعضی از بیمارهای زانو است.

پزشک معالج ممکن است از طریق شکاف کوچک دیگری در جلوی زانو ابزارهای جراحی خاصیرا به داخل مفصل فرستاده و از طریق آنها اقدام به درمان جراحی بعضی از ضایعات درون مفصلی کند این وسایل بسیار متنوع هستند بعضی از آنها مانند چاقو برای بریدن بکار برده میشوند با بعضی دیگر که یک سر چرخنده دارد میتوان قسمت هایی از بافتهای داخل زانو را تراشید. میتوان از لیزر هم در حین آرتروسکوپی استفاده کرد.

مراحل درمان با آرتروسکوپ

معمولاً درمان آرتروسکوپی بصورت یک جراحی سرپایی است. به این منظور که بیمار مدت کوتاهی معمولاً چند ساعت قبل از جراحی در بیمارستان بستری شده و بعد از آرتروسکوپی میتواند در همان روز از بیمارستان مرخص شود. مانند هر عمل جراحی دیگر بیمار باید به توسط متخصص بیهوشی تحت بیهوشی عمومی یا بیحس کمری یا بندرت بیحسی محلی قرار بگیرد پس باید قبل از شروع عمل، بیمار حداقل بمدت هشت ساعت چیزی نخورده و نیشامیده باشد. کل آرتروسکوپی ممکن است چیزی حدود نیم تا یک ساعت وقت ببرد. مواردی که میتوان از آرتروسکوپ در درمان آهانا استفاده کرد عبارتند از:

- 1) ترمیم یا خارج کردن قسمتی از منیسک پاره شده
- 2) بازسازی لیگامان صلیبی جلویی ACL که پاره شده است.
- 3) خارج کردن قسمت هایی از غضروف مفصلی که آسیب دیده است.
- 4) خارج کردن تکه های غضروف یا استخوان که در درون مفصل زانو رها هستند.
- 5) خارج کردن بافت سینوویال (Synovial tissue)

که ملتهب و بیمار شده است. اگر برای عمل جراحی، از بیهوشی عمومی استفاده نشده باشد بیمار هم میتواند از طریق مانیتور داخل زانویش را ببیند در انتهای جراحی، شکاف های پوستی بخیه شده و پانسمان میشوند.

آرتروسکوپی

(تکنیک، مراحل درمان ، عوارض احتمالی و

بازتوانی)

تهیه و تنظیم :

مریم اصغری

کارشناس پرستاری

مسئول آموزش به بیماران جراحی 3

اسفند 96

1- باید زانو را تا چند روز بعد از جراحی بالاتر از سطح قلب قرار داد پس بیمار باید دراز کشیده و اندان تحتانی را بالا نگه دارد.

2- استفاده از یخ برای سرد کردن زانو میتواند مفید باشد.

3- اطراف زانو پانسمان شده است و پزشک زمان تعویض پانسمان و اینکه بیمار چه موقع میتواند دوش بگیرد را تعیین میکند.

4- بعد از چند روز پزشک ارتوپد بیمار را مجدداً ویزیت کرده و زانو را معاینه می کند.

5- بیماران اغلب بعد از آرتروسکوپی باید تا مدتی از عصای زیر بغل استفاده کند مدت و نحوه استفاده را پزشک معالج تعیین میکند.

6- زمان استفاده از اتومبیل و رانندگی را هم پزشک معالج با در نظر گرفتن متغیرهایی مثل نوع بیماری زانو، شدت درد بیمار، نوع داروهای استفاده شده به توسط بیمار،

توانایی بیمار در کنترل زانو و اینکه اتومبیل از دنده اتوماتیک استفاده میکند یا خیر تعیین میکند، معمولاً بیماران میتوانند بعد از یک تا 3 هفته رانندگی کنند.

7- از داروهایی برای کاهش درد بعد از عمل استفاده میشود و ممکن است داروهایی برای کاهش احتمال لخت شدن خون برای بیمار تجویز شود.

8- یکی از مهمترین قسمت های بازپروری بعد از آرتروسکوپی تقویت عضلات اطراف زانو و بدست آوردن دامنه حرکات زانو است که با انجام نرمش های بخصوصی باید زیر نظر فیزیوتراپ انجام شود.

عوارض احتمالی پس از آرتروسکوپی زانو چیست؟

آرتروسکوپی مانند هر عمل جراحی دیگر ممکن است با عوارضی همراه باشد مثل عفونت یا لخته شدن خون در ساق یا جمع شدن خون در زانو.

در صورت بروز علائم زیر باید بیمار به پزشک معالج مراجعه کنید : تب، لرز، قرمزی یا گرمای دائم در اطراف زانو، افزایش شدت درد زانو، تورم زیاد زانو و ایجاد درد یا تورم در عضلات پشت ساق.

نتایج درمان با آرتروسکوپی:

بعد از جراحی های آرتروسکوپی معمولاً بیمار میتواند بعد از شش تا هشت هفته به فعالیت های بدنی عادی برگردد ، مگر در بازسازی های ACL که این مدت ممکن است قدری طولانی تر باشد. برای انجام فعالیت های بدنی شدیدتر مثل ورزش های پر فعالیت بیمار باید مدت بیشتر صبر کرده و بازپروری زانو را با دقت و پشتکار بیشتری ادامه دهد. نتایج کلی درمان البته بستگی مستقیم به نوع بیماری دارد که بخاطر آن آرتروسکوپ انجام شده است.

بازتوانی بعد از انجام آرتروسکوپی زانو چگونه است؟

بهبودی بعد از جراحی آرتروسکوپی بسیار سریعتر و راحتتر از دیگر جراحی های متداول است با این حال باید مراقبت هایی را بعد از جراحی رعایت کرد.